

VZGOJNI NAČRT

LJUBLJANA, SEPTEMBER 2017

KAZALO

1. CILJI OSNOVNOŠOLSKEGA IZOBRAŽEVANJA	3
2. NAČELA VZGOJNIH DEJAVNOSTI IN VZGOJNEGA DELOVANJA.....	4
2.1. Načelo spoštovanja učencev in vzajemnega spoštovanja.....	4
2.2. Načelo omogočanja aktivnega sodelovanja učencev	4
2.3. Načelo proaktivnega oziroma preventivnega delovanja	4
2.4. Načelo sodelovanja s starši in usklajenosti pristopa šole in staršev.....	5
2.5. Načelo združevanja pravic, odgovornosti in pravil	5
2.6. Načelo vzpodbujanja samonadzora in samodiscipline.....	6
2.7. Načela strokovne avtonomije, usklajenosti vzgojnih dejavnikov in doslednosti .	7
2.8. Načelo osebnega zgleda.....	7
3. TEMELJNE VREDNOTE.....	7
4. VZGOJNE DEJAVNOSTI ŠOLE.....	8
4.1. Vrednote naše šole.....	8
4.2. Vzgoja za vrednote.....	8
4.3. Svetovanje in sporazumno reševanje medsebojnih problemov in sporov.....	8
4.3.1. SVETOVANJE.....	8
4.3.2. OSEBNI SVETOVALNI POGOVORI.....	9
4.3.3. MEDIACIJA IN RESTITUCIJA.....	10
5. SODELOVANJE S STARŠI.....	11
5.1 Oblike sodelovanja	11
5.2 Pravice in obveznosti staršev	12
6. PRAVILA ŠOLSKEGA REDA	13
I. SPLOŠNE DOLOČBE.....	13
II. UVELJAVLJANJE PRAVIC IN IZPOLNJEVANJE DOLŽNOSTI UČENCA. 16	
III. KRŠITVE TER IZREKANJE VZGOJNIH UKREPOV.....	22

1. CILJI OSNOVNOŠOLSKEGA IZOBRAŽEVANJA

Državni zbor je sprejel Zakon o spremembah in dopolnitvah zakona o osnovni šoli (Uradni list RS, št. 102/ 2007 – v nadaljevanju: zakon), ki v 2. členu določa cilje osnovnošolskega izobraževanja. Ti so:

- Zagotavljanje kakovostne splošne izobrazbe vsemu prebivalstvu; spodbujanje skladnega telesnega, spoznavnega, čustvenega, moralnega, duhovnega in socialnega razvoja posameznika z upoštevanjem razvojnih zakonitosti;
- omogočanje osebnostnega razvoja učenca v skladu z njegovimi sposobnostmi in interesi, vključno z razvojem njegove pozitivne samopodobe;
- pridobivanje zmožnosti za nadaljnjo izobraževalno in poklicno pot s poudarkom na usposobljenosti za vseživljenjsko učenje;
- vzgajanje in izobraževanje za trajnostni razvoj in za dejavno vključevanje v demokratično družbo, kar vključuje globlje poznavanje in odgovoren odnos do sebe, svojega zdravja, do drugih ljudi, svoje in drugih kultur, naravnega in družbenega okolja, prihodnjih generacij;
- razvijanje zavesti o državni pripadnosti in narodni identiteti, vedenja o zgodovini Slovencev, njihovi kulturni in naravni dediščini ter spodbujanje državljanske odgovornosti;
- vzgajanje za obče kulturne in civilizacijske vrednote, ki izvirajo iz evropske tradicije;
- vzgajanje za spoštovanje in sodelovanje, za sprejemanje drugačnosti in medsebojno strpnost, za spoštovanje človekovih pravic in temeljnih svoboščin;
- razvijanje pismenosti in razgledanosti na besedilnem, naravoslovno-tehničnem, matematičnem, informacijskem, družboslovnem in umetnostnem področju;
- razvijanje pismenosti ter sposobnosti za razumevanje in sporočanje v slovenskem jeziku, na območjih, ki so opredeljena kot narodnostno mešana, pa tudi v italijanskem in madžarskem jeziku;
- razvijanje sposobnosti sporazumevanja v tujih jezikih;
- razvijanje zavedanja kompleksnosti in soodvisnosti pojavov ter kritične moči presojanja;
- doseganje mednarodno primerljivih standardov znanja;
- razvijanje nadarjenosti in usposabljanja za razumevanje in doživljanje umetniških del ter za izražanje na različnih umetniških področjih;
- razvijanje podjetnosti kot osebnostne naravnosti v učinkovito akcijo, inovativnosti in ustvarjalnosti učenca«

Iz ciljev zakona je razvidno, da je poleg izobraževalne pomembna tudi vzgojna razsežnost pedagoškega dela osnovnih šol.

2. NAČELA VZGOJNIH DEJAVNOSTI IN VZGOJNEGA DELOVANJA

2.1. Načelo spoštovanja učencev in vzajemnega spoštovanja

Temelj načela je Konvencija o otrokovih pravicah, ki je določila minimalne standarde za skrb in zaščito otrokovih pravic in ki med drugim zajema tudi standarde v zvezi s spoštovanjem otrokovega človeškega dostojanstva. Konvencija ne prepoveduje le ponižujočega telesnega ali psihičnega kaznovanja, temveč zahteva, da je pri vzgoji in vzpostavljanju discipline treba spoštovati otrokovo človeško dostojanstvo.

2.2. Načelo omogočanja aktivnega sodelovanja učencev

Temelj tega načela je prav tako Konvencija o otrokovih pravicah, ki v 12. členu določa, da države podpisnice jamčijo otroku, ki je sposoben izoblikovati lastno mnenje, pravico do prostega izražanja mnenj o vsem, kar je v zvezi z otrokom; o tehtnosti izraženih mnenj pa se presoja v skladu z otrokovo starostjo in zrelostjo. Učenci naj imajo tudi v vsakdanjem šolskem življenju čim več možnosti aktivnega sodelovanja. Sodelujejo naj pri načrtovanju, odločanju, izvajanju in nadziranju pravil in posledic njihovih kršitev, pri preprečevanju disciplinskih problemov ter pri načrtovanju in izvajanju drugih šolskih in obšolskih dejavnosti. Za uresničevanje načela aktivnega sodelovanja učencev na naši šoli deluje šolska skupnost učencev.

2.3. Načelo proaktivnega oziroma preventivnega delovanja

Proaktivno in preventivno vzgojno delovanje zajemata več temeljnih področij.

Prvo se nanaša na vzpostavljanje prijetne, sproščene in spodbudne razredne klime, ki temelji na pozitivnih in spoštljivih medosebnih odnosih zaupanja med vsemi osebami vzgojno-izobraževalnega procesa. Obsega tudi učiteljevo skrb za učence, ki se kaže v doveznosti za njihove potrebe in interese, upoštevanju individualnih prednosti in pomanjkljivosti posameznih učencev, uporabi raznovrstnih aktivnosti, v spodbujanju dialoga in razvijanju socialnih veščin, spremljanju učnega napredka in vedenja vsakega posameznika, zanimanje za počutje, razpoloženje, pripravljenostjo na šolsko delo in sodelovanje, pozornost ob morebitnih aktualnih kriznih (npr. družinski konflikti, razveze, hospitalizacije staršev, bolezni, smrti, zlorabi, itd.) in kritičnih življenjskih situacijah (npr. izbira nadaljnjega šolanja, itd.).

Drugo področje preventivnega delovanja je povezano s kakovostjo učnega procesa, z uporabo učnih metod, ki upoštevajo razvojne sposobnosti učencev, jim omogočajo aktivno sodelovanje in jih spodbujajo k napredku, a tudi preprečujejo, da bi bili pretežno vključeni v neustvarjalne aktivnosti in doživljali trajnejše neuspehe.

Tretje področje preventivnega delovanja se povezuje z dejavnostmi, ki se nanašajo na organizacijo, vodenje in upravljanje razreda. Pri tem je zelo pomembno delo z oddelčnimi skupnostmi učencev.

2.4. Načelo sodelovanja s starši in usklajenosti pristopa šole in staršev

Načelo izhaja iz dejstva, da starši nosijo najpomembnejši delež odgovornosti za otrokov razvoj in napredek, zato je sodelovanje s starši nujno. Šola in družina imata številne priložnosti, da razvijeta dobro partnerstvo, ki se izraža v graditvi medsebojnega zaupanja in sodelovanja.

Poleg sodelovanja staršev v formalnih organih šole predlagamo še sodelovanje v:

- delavnicah za starše, otroke in učitelje, kjer skupaj sodelujejo in soustvarjajo,
- delavnicah za starše, predavanjih in šoli za starše,
- v dnevih dejavnosti, taborih in šolah v naravi, posebne oblike dela z oddelki, idr.
- svetovanju in usmerjanju,
- restituciji
- izvajanju vzgojnih ukrepov.

Želimo, da bi bili starši pomemben vir povratnih informacij o delu šole in zaposlenih na šoli. Z njihovo pomočjo lahko šola pravočasno ukrepa in uvaja izboljšave. Vključevanje staršev vodi k stalnemu dvigovanju kakovosti šole. Za učinkovito vzgojno delo šole je potrebna načelna in aktivna podpora staršev.

Ena izmed nalog šole je tudi ta, da posredno prispeva tudi h kvalitetnejši vzgoji v družinah s svojimi načini vzgoje (vrednotami, načeli, dejavnostmi), s kakovostjo odnosov do učencev in staršev, modeliranjem pričakovanega socialnega vedenja in s posredovanjem potrebnih znanj staršem. Razvijali bomo mehanizme, kako v primerih, v katerih bi utegnili priti do različnega razumevanja, uskladiti mnenja in delovanja šole in staršev. V primeru pričakovanj staršev, ki niso v skladu s strokovnimi vzgojnimi načeli šole, se seveda šola ne sme podrediti družini, ampak mora poskušati starše s strokovnimi utemeljitvami pridobiti za sodelovanje. Pomembna se nam zdi svetovalna pomoč staršem v vzgojnih zadevah in redno informiranje staršev o vedenju njihovih otrok.

2.5. Načelo združevanja pravic, odgovornosti in pravil

Načelo izhaja iz prepričanja, da je potrebno v vsaki skupini oziroma skupnosti dogovoriti pravila skupnega življenja, ki izhajajo iz pravic in dolžnosti. Osnovno izhodišče pri oblikovanju pravil naj predstavljajo temeljne pravice, kot so na primer pravica do spoštovanja in pravične obravnave, pravica do kakovostnega poučevanja, pravica do učenja, ne da bi nas drugi motili, in pravica do občutka varnosti in dejanske varnosti. Znotraj teh pravic so zajete številne druge pravice. Vse pravice temeljijo na vzajemnem spoštovanju, brez katerega nobena skupina ali skupnost ne more učinkovito (so)obstoje in delovati za vzajemno korist.

Vsaka pravica nosi s seboj tudi dolžnost. Da bi zaščitili pravice vseh posameznikov, bomo skupno sprejeli pravila in tudi posledice, ki sledijo neizpolnjevanju pravil. Dolžnost šole je, da zagotavlja pravice učencev v skladu z dogovorjenimi pravili.

Otroci se v povezavi s pravicami pojavljajo v posebnem položaju. Zaradi nedoraslosti in nezrelosti še niso sposobni prevzeti vseh odgovornosti skladno z upravičenjem, hkrati pa so od nekaterih pravic izvzeti. Otroci se odgovornosti šele učijo. Pri tem je pomembno, da jih že sedaj obravnavamo kot osebe, ki zmorejo in morejo skladno s starostjo pretehtati lastna dejanja in predvideti posledice. Tako

bodo spoznali, da to, da imamo pravice, še ne pomeni, da jih tudi uživamo, če nam tega ne omogočajo drugi člani skupine oziroma skupnosti ter da mora za to skrbeti celotna skupnost.

Učitelji učence vzpodbujajo k razpravi in se z njimi dogovarjajo o vedenju, ki spodbuja spoštljive in iskrene odnose, dobro delo in učenje. Oblikujejo naj dogovor o pravilih sobivanja na šoli kot celoti. Takšen dogovor je nujen za vzgojno delo šole, za šolo kot skupnost in da lahko oddelki delujejo kot skupine. Posamezni oddelki oblikujejo posebna pravila zase.

Sprejemanje odgovornosti za vedenje vključuje:

- spoznanje, da vedenje izbiramo sami, da smo nosilci svojih dejanj in tudi odgovornosti za posledice, ki izhajajo iz teh dejanj,
- zavračanje izgovorov oziroma izmikanja odgovornosti,
- sprejemanje vnaprej znanih posledic ustreznih in neustreznih vedenj, ki širijo ali ožijo območje prihodnjih izbir,
- upoštevanje zmožnosti prevzemanja odgovornosti glede na razvojne stopnje učencev.

Osnova odgovornosti je vzpostavitev spoštljivega odnosa do drugih članov skupnosti ter angažiran odnos do šolskih dejavnosti, varovanja okolja in ne nazadnje do samega sebe. Razvoj sposobnosti za prevzemanje odgovornosti je odvisen od priložnosti, ki jih imajo učenci za diskusijo in udeležanje ustreznega dogovorjenega vedenja. Pomembno je, da jih obravnavamo kot osebe, ki lahko in morejo skladno s starostno stopnjo pretehtati lastna dejanja in predvideti njihove posledice, saj le-te zadevajo pravice drugih. Učenci se učijo odgovornega vedenja, če jim pomagamo, da se zavedajo svojih izbir in če so tudi naše izbire in s tem odgovornosti zanje razvidne. Šola bo torej pozorna na priložnosti, v katerih se učenci učijo prevzemanja odgovornosti za svoja ravnanja.

2.6. Načelo vzpodbujanja samonadzora in samodiscipline

V prvih obdobjih življenja potrebuje otrok več direktivnega vodenja in zagotavljanja občutka varnosti. O večini stvari odločajo odrasli oziroma vzgojitelji. Vendar je cilj vzgoje vse večja samostojnost in odgovornost otrok. Zato je prav, da starši in učitelji postopoma vzpodbujajo večjo mero samostojnosti in odgovornosti ter opuščajo strukturirana in direktivna navodila. Glede na razvoj otrok torej dopuščajo in omogočajo vse več svobodnih izbir ob upoštevanju ustreznih mej. Vzgojno pomembne so situacije, v katerih učenci oblikujejo in sprejemajo odločitve oziroma izbirajo med možnostmi, sprejemajo posledice odločitev in so lahko ustvarjalni.

V primerih, ko se učenci vedejo neprimerno ali kršijo skupne dogovore in pravice drugih, učitelj učencu pomaga videti problem in ga spodbudi, da o problemu spregovori in ga rešuje (mediacija, restitucija, samopresoja...). Na ta način učitelj učencu omogoči, da spremeni lastno vedenje. Če je to neuspešno, si učitelj prizadeva, da z učencem na osnovi medsebojnega dogovarjanja in postavljanja ustreznih vprašanj najde skupno rešitev. V primeru, da tudi navedeno ne privede do zelenih rezultatov, učitelj intervenira z najvišjo stopnjo nadzora (velelne povedi, navajanje pravil, uresničevanje posledic,...) S takšnim pristopom pri učencih spodbujamo samodisciplino in odgovornost, ali pa vsaj zagotavljamo spoštovanje pravil in pravic drugih. Omogočamo ustrezno stopnjo samostojnosti glede na njihove razvojne značilnosti.

K večjemu samonadzoru učencev pripomorejo pogosta in ustrezna povratna sporočila. Pozitivna povratna sporočila, ki se nanašajo na osebnosti učencev, utrjujejo njihovo pozitivno samopodobo.

Pozitivna in negativna povratna sporočila o vedenju učencev so lahko verbalna in neverbalna. Negativna povratna sporočila se lahko nanašajo le na vedenje in ne na osebnost učenca. Z njimi učencu povemo, kaj dela prav in kaj narobe in mu s tem pomagamo ustvariti sistem samostojnih odločitev, s katerimi učinkovito usmerja svoje vedenje. Povratna sporočila učiteljev so podlaga za ponotranjenje veljavnih družbenih norm.

2.7. Načela strokovne avtonomije, usklajenosti vzgojnih dejavnikov in doslednosti

Načelo strokovne avtonomije šol izhaja iz šolske zakonodaje, ki dopušča šolam, da same oblikujejo vzgojne načrte, izberejo vrednote ter vzgojne cilje, ki jim bodo v okviru zakonskih določil v določenem obdobju namenile posebno pozornost. Pri tem lahko šole v največji meri upoštevajo značilnosti in posebnosti šole ter njenega okolja. Avtonomno oblikovanje vzgojnega načrta omogoča, da v procesu njegovega oblikovanja vse interesne skupine (delavci šole, starši, učenci, lokalno okolje) izrazijo svoje potrebe, interese in stališča in se medsebojno usklajujejo na področjih, ki jih vzgojni načrt zajema. Ta možnost lahko pomembno vpliva na stopnjo končnega soglasja o vzgojnem delu šole.

Usklajenost vzgojnih dejavnikov se nanaša na posebno skrb šole za enotnost vzgojnega delovanja delavcev šole, staršev in drugih vzgojnih dejavnikov v okolju (klubi, društva, kulturne ustanove, verske skupnosti, zasebniki, ...).

Doslednost je pogoj oblikovanja varnega in predvidljivega psihosocialnega okolja.

2.8. Načelo osebnega zgleda

Pri vzgoji, ki temelji na proaktivnem delovanju, so najpomembnejši zgledi, ki jih dajejo učencem vsi zaposleni na šoli v vsakem svojem delovanju in dejanju. Ne gre v prvi vrsti za besede, za izražanje različnih vrednot, za poučevanje, prepričevanje ali preprečevanje, temveč je najpomembnejše ravnanje. **Temeljno je, da zgled v prvi vrsti ni beseda, temveč dejanje. Zato je pomembno, da vsi zaposleni in starši presojam svoja ravnanja z vidika vrednot in konkretnih vrednotnih usmeritev.**

3. TEMELJNE VREDNOTE

Družbeno sprejete vrednote so zapisane v Ustavi RS, Zakonu o osnovni šoli, Beli knjigi o izobraževanju, Smernicah kurikularne prenove, konvencijah o človekovih in otrokovih pravicah, evropskih resolucijah o vzgoji in izobraževanju, poročilu Delorsove komisije in drugih dokumentih.

Za uresničevanje vrednot v šoli in kasneje v življenju je potrebno mlademu človeku z različnimi aktivnostmi predstaviti, kako upoštevanje vrednot vpliva na kakovost življenja posameznika in družbe.

4. VZGOJNE DEJAVNOSTI ŠOLE

4.1. Vrednote naše šole

Medvrstniška pomoč je vrednota, ki ji bomo v letošnjem šolskem letu namenili največ pozornosti. Želimo krepiti solidarnost in sočutje med učenci.

4.2. Vzgoja za vrednote

Načrtovane preventivne in proaktivne dejavnosti bomo izvajali kot projekte, ure oddelčnih skupnosti, dneve dejavnosti in ob drugih priložnostih.

Načrtovane aktivnosti so:

1. V sodelovanju z Zdravstvenim domom Ljubljana, bomo izvedli različne vsebine s ciljem krepitve zdravega življenjskega sloga in zmanjševanje škodljivih vplivov na zdravje učencev.
 1. Razred: Zdrave navade
 2. Razred: Osebna higiena
 3. Razred: Zdrav način življenja
 4. Razred: Preprečevanje poškodb
 5. Razred: Zasvojenost
 6. Razred: Odraščanje
 7. Razred: Pozitivna samopodoba in stres
 8. Razred: Medosebni odnosi
 9. Razred: Vzgoja za zdravo spolnost
2. V sodelovanju z LOGOUT-om bomo v 6. in 7. razredih izvedli projekt varne in odgovorne rabe mobilnih telefonov in naprav za otroke.
3. Projekt »Kako si?« v 4. razredih (Društvo študentov psihologije)
4. V 5. razredih bomo v sodelovanju z Inštitutom A. Trstenjaka izvedli celoletni projekt Preprečevanja pitja alkohola mladih.
5. V 8. razredih bodo potekale v sodelovanju z Društvom za preventivno delo celoletne mladinske delavnice.

4.3. Svetovanje in sporazumno reševanje medsebojnih problemov in sporov

- Učitelji in razredniki **usmerjajo in svetujejo** učencem, kadar se pojavijo individualni ali skupinski problemi.
- V postopku **mediacije** šola posreduje v sporu med učenci.
- S postopkom **restitucije** učenec poravnava etično, socialno, psihološko ali materialno škodo. Restitucija in mediacija sta prostovoljni.
- Šolska svetovalna služba lahko svetuje učencem in staršem, kadar imajo različne osebne težave in stiske ter se posvetujejo z njimi, kadar gre za vzgojne probleme, družinske odnose, učenje, finančno pomoč in poklicno odločanje.

4.3.1. SVETOVANJE

Svetovanje je proaktivno in preventivno, kadar šola učence usposablja za doseganje spodaj navedenih ciljev. Svetovanje se izvaja tudi pri reševanju problemov, ki so posledice nespoštovanja drugih ter kršitev šolskih pravil. Pri tem je pomembno ustvarjanje kulture, v kateri se konflikti uporabljajo za

krepitev prakse sporazumevanja in iskanja kompromisov, kulture medsebojnega poslušanja in sporazumevanja. Posebne oblike svetovanja in sporazumnega reševanja medsebojnih problemov in sporov so osebni svetovalni pogovori, mediacija in restitucija.

Cilji svetovanja so, da se učenec uči:

- oblikovati lastne cilje in strategije za njihovo uresničevanje,
- organizirati lastno delo za večjo učinkovitost,
- spremljati svojo uspešnost,
- razmišljati in presojati o svojih vedenjih in ravnanjih drugih ljudi,
- o mejah lastnih pravic glede na pravice drugih,
- prevzemati odgovornost in sprejemati posledice svojih dejanj,
- empatičnega življenja v druge, sprejemanja različnosti,
- opazovati lastna občutja, razmišljanja in vedenja,
- razumeti vzroke za neustrezna vedenja pri sebi in drugih,
- reševati probleme in konflikte na spoštljiv in kulturnen način,
- ustrezno ravnati v situacijah, v katerih je prisoten stres, strah, tesnoba, jeza, žalost, občutki sramu ali krivde, konflikti, apatičnost, frustracije, doživljanje neuspehov, depresija (čustvena inteligentnost),
- razvijati realno in pozitivno samopodobo in samospoštovanje.

Svetovanje se lahko izvaja v okviru ur oddelčnih skupnosti, pogovorov z učenci v času govorilnih ur za starše in učence, ob sprotne reševanju problemov in drugih priložnostih.

4.3.2. OSEBNI SVETOVALNI POGOVORI

Osebni svetovalni pogovori učiteljev, svetovalnih delavcev ali drugih z učenci, še posebej tistimi, ki imajo probleme, so izjemno pomembni. So najboljša pot za graditev medsebojnega zaupanja, ki je plodno okolje uspešnega svetovanja. V pogovoru naj svetovallec učencu pomaga uvideti njegove potrebe in motive ravnanj ter povezanost ravnanj z njihovimi posledicami. Pomaga naj mu torej pri presojanju lastnega vedenja z vidika učinkovitosti in etične sprejemljivosti, pri ugotavljanju pozitivnih in negativnih posledic njegovih ravnanj zanj in za druge. Ga usmerja in mu ponudi pomoč pri iskanju uspešnih in etično in socialno sprejemljivih vedenj, s katerimi bo učenec lahko uspešno zadovoljil svoje potrebe in interese, ter pri načrtovanju potrebnih sprememb. Starši so obveščeni o svetovalnih pogovorih lahko pa svetovalnemu pogovoru sledi dogovor med učencem, starši in strokovnim delavcem ali vodstvom šole ki opredeljuje cilje in odgovornosti sodelujočih.

Oblike pomoči učencu so lahko še:

- organizacija pomoči učitelja ali sošolcev pri učenju,
- načrtno vzpostavljanje določenih socialnih povezav med učenci,
- vključevanje v določene dejavnosti,
- uvajanje v določene funkcije in druge pomembne odgovornosti,
- nudenje različnih oblik zunanje pomoči,
- dogovori z učencem o občasnih individualnih programih,
- zagotavljanje varnosti itd.

4.3.3. MEDIACIJA IN RESTITUCIJA

Mediacija je postopek, v katerem se osebe, ki imajo problem ali konflikt, ob pomoči tretje osebe, posrednika oziroma mediatorja, pogovorijo in ugotovijo, kje so točke njihovega spora, izrazijo svoja mnenja, ideje, težave in čustva, izmenjajo stališča ter poskušajo najti rešitev, s katero bodo vsi zadovoljni. V mediaciji prevzamejo udeleženci odgovornost za rešitev nastalega konflikta. Mediacija pomaga pri vzpostavljanju odnosov medsebojnega zaupanja in spoštovanja. Mediator, posrednik v sporu, je lahko vrstnik ali odrasla oseba. Prevzema le vlogo mediatorja in ne posega v samo reševanje problema, čeprav modro ponudi potrebno pomoč. Pomembna značilnost vrstniške mediacije je, da je proces mediacije v celoti v rokah učencev: izvajajo ga učenci za učence, toda s pomočjo mentorja. To je dragocena izkušnja za strani v sporu in za vrstnike mediatorje.

Mediatorje je potrebno ustrezno usposobiti. Mediacija izboljšuje splošno socialno klimo v šoli, povečuje občutek zaupanja in pripadnosti, prijateljstva in obvladovanja konfliktnih situacij. Šola postane bolj varen in ustvarjalen kraj. Mediacija povečuje spretnosti učencev pri izgradnji dobrih medsebojnih odnosov ter pomaga ponotranjiti pomembne družbene vrednote.

Restitucija je metoda poravnave povzročene škode. Pri tem ne gre v prvi vrsti za materialno škodo, čeprav tudi ta ni izvzeta, pač pa v večji meri za škodo, ki jo učenci povzročijo na etičnem, socialnem in psihološkem področju.

Pri restituciji naj bo poravnava smiselno povezana s povzročeno etično, psihološko, socialno ali materialno škodo. Kadar učenec ne more poravnati škode neposredno, jo lahko nadomesti na področju, na katerem je bila škoda povzročena. To ponuja veliko več možnosti izbire. Na primer, če je učenec poškodoval šolsko imovino, ga lahko povprašamo, kaj bi bil pripravljen storiti za boljšo materialno urejenost šole. Če se je škoda zgodila na področju medsebojnih odnosov, lahko premisli, kako bi lahko prispeval k boljšim medsebojnimi odnosom v skupnosti.

Kakovostna restitucija in mediacija sta priložnost za učenje in za spreminjanje samopodobe učencev. Učenec, ki je povzročil na primer materialno škodo, ne ostaja več le učenec, ki je povzročil materialno škodo in zaradi tega utrpel določene posledice, ampak postaja učenec, ki je prispeval k urejenosti šole in je na to ponosen. Zaveda se, da prispevek k urejenosti šole o njem pove nekaj drugega kot povzročena škoda. Učenec, vpleten v spor, ne ostaja le v sporu, pač pa razvija svoje sposobnosti in spretnosti reševanja konfliktov. Restitucija torej spodbuja pozitivno vedenje, medtem ko kritika in kazni spodbujata obrambno vedenje. Če pri izvajanju mediacije in restitucije manjkajo svoboda izbire, prevzemanje odgovornosti, učenje o sebi ter spreminjanje samopodobe učenca, je to le izvajanje posledic kršitev pravic drugih ali sprejetih pravil.

Mediacija in restitucija sta načina reševanja sporov in problemov. V nekaterih primerih je glede na okoliščine kljub sočasno izvedeni mediaciji ali restituciji učencu lahko izrečen tudi formalni vzgojni opomin.

Temeljna načela mediacije in restitucije so:

- za učenca sta mediacija in restitucija prostovoljna, ponujena možnost. Lahko se odloči ali pa ne, da bo skušal reševati spor ali odpraviti posledice svojih neustreznih dejanj na ta način;
- Mediacija se ne izvaja v primeru fizičnega nasilja.
- mediacija in restitucija sta priložnosti za učenje novih vzorcev vedenja in popravo napak;
- spodbujata pozitivno vedenje in poudarjata vrednote; ne spodbujata obrambnega vedenja, kar storita kritika in kaznovanje;
- zahtevata odločitev in napor učenca;
- ni kaznovalca, učenci ustvarjalno rešujejo spor ali problem;

- vpletene strani sprejmejo rešitev problema oziroma nadomestilo povzročene škode.

Če je učencem dovoljeno napraviti in popravljati napake, je večja verjetnost, da bodo pripravljene spreminjati vedenje, da bodo izgrajevali pozitivno samopodobo in samospoštovanje, da bodo lažje razumeli napake drugih in razvijali svojo strpnost.

Prostovoljnost restitucije se ne nanaša na odgovornosti za povračilo namerno povzročene materialne škode na lastnini šole, zaposlenih šole ali drugih učencev šole.

5. SODELOVANJE S STARŠI

Kvalitetno sodelovanje med starši in strokovnimi delavci šole oblikuje vzajemno partnerstvo pri vzgoji, ki obojim omogoča lažje zaznavanje otrokovih potreb, želja in njihovih občutenj na eni strani ter razumevanje družbeno sprejemljivega vedenja na drugi strani. Z namenom krepitev partnerstva v naši šoli organiziramo različna sodelovanja in srečanja staršev in strokovnih delavcev. V okviru vseh teh sodelovanj in srečanj pride do izmenjave različnih informacij, ki so potrebne in dobrodošle tako za starše, kakor tudi za učitelje. Staršem omogočajo spoznavanje otroka v odnosih z drugimi otroki in odraslimi ter v različnih situacijah, razumevanje njegovega razvoja, povečuje zadovoljstvo ob njegovih dosežkih, omogočajo spoznavanje šolskega dela z vsemi nalogami, značilnostmi in omejitvami. Za učitelje pa pomenijo, med drugim tudi, lažje spoznavanje otroka in njegovih individualnih potreb, spoznavanje lastnega dela in pristopov, spoznavanje pričakovanih staršev, bogatenje vzgojnega procesa z različnimi sodelovanji staršev v dogovoru s strokovnimi delavkami. Za oboje pa pomeni spodbujanje potrebne komunikacije, iskanje odgovorov na številna vprašanja, povezana z otrokovim razvojem, učnim procesom, dogodki v šoli in doma ter s tem tudi lažje reševanje morebitnih problemov.

5.1. Oblike sodelovanja

Svet staršev

Za organizirano uresničevanje interesov staršev se oblikuje svet staršev. Sestavljen je tako, da ima v njem vsak oddelek po enega predstavnika, ki ga starši izvolijo na roditeljskem sestanku oddelka.

Svet staršev:

- predlaga nadstandardne programe,
- daje soglasje k predlogu ravnatelja o nadstandardnih storitvah,
- daje mnenje o predlogu programa razvoja šole in o letnem delovnem načrtu
- razpravlja o poročilih ravnatelja o vzgojno-izobraževalni problematiki,
- obravnava pritožbe staršev v zvezi z vzgojno-izobraževalnim delom,
- voli predstavnika v svet zavoda,
- opravlja druge naloge v skladu z zakonom in drugimi predpisi.

Strokovna srečanja

- roditeljski sestanki
- individualne govorilne ure

- predavanja za starše
- razgovori in delavnice
- šola za starše

Roditeljski sestanki so namenjeni posredovanju informacij o učnem programu, procesu in izvajanju le-tega, o kolektivnih problemih oddelčne skupnosti in reševanju le-teh.

Individualne govorilne ure so namenjene poglobljenim informacijam o otroku, o njegovem učnem uspehu in vedenju in dogovorom med starši, učiteljem/-ji in/ali otrokom.

Predavanja za starše, razgovori, delavnice in šola za starše so namenjene izobraževanju staršev na področju vzgoje, učenja in zdravega načina življenja.

Skupne delavnice in srečanja so čudovita priložnost za sproščeno in neposredno sodelovanje otrok, staršev in učiteljev. Ob skupnih aktivnostih starši spoznajo nekatere načine dela v šoli, prav tako pa lahko preizkusijo svoje ustvarjalne sposobnosti in se predajo igri in spominom na svoje otroštvo.

Druge oblike sodelovanja:

- publikacija,
- oglasne deske,
- pisna obvestila,
- elektronska pošta.

5.2. Pravice in obveznosti staršev

Pravice in obveznosti staršev so, da:

- vpišejo otroka v šolo oz. da se ugotavlja pripravljenost otroka za vstop v šolo
- lahko predlagajo odložitve šolanja,
- poskrbijo, da otrok redno in pravočasno hodi v šolo,
- poskrbijo, da otrok v šolo in na dneve dejavnosti prihaja opremljen ustrezno dejavnosti in navodilom, ki jih posreduje šola,
- sporočijo izostanke in jih opravičijo v petih dneh po prihodu učenca v šolo
- so obveščeni o vzgojnih in učnih procesih na šoli,
- da so sproti oz. čim prej seznanjeni z morebitnimi vzgojnimi ali učnimi težavami svojega otroka
- se redno udeležujejo govorilnih ur oz. da se zanimajo za otrokovo delo v šoli in njegov napredek
- so deležni strokovne pomoči v primeru učnih in vzgojnih težav z otrokom
- so se dolžni odzvati na vabila šole na pogovor o otroku, v primerih, da se starši brez opravičila ne odzovejo na vabila šole, lahko šola sproži ustrezne postopke pri ustreznih institucijah socialne pomoči, saj se to smatra kot zanemarjanje otroka in po 3. členu Zakona o preprečevanju nasilja v družini kaznivo (ZPND),
- da poskrbijo, da je v času, ko je njihov otrok v šoli, dosegljiv vsaj en starš ali oseba, ki lahko v primeru bolezni ali katerega drugega vzroka poskrbi oziroma prevzame otroka
- starši otroka s posebnimi potrebami predložijo šoli vso strokovno dokumentacijo, ki je potrebna za delo z otrokom. Če zaprosimo za mnenje strokovnjaka in ga ne dobimo v 30 delovnih dneh, bomo stopili v stik z otrokovim osebnim zdravnikom-se doda

- da sodelujejo s šolo pri preprečevanju širjenja nalezljivih bolezni kot predpisuje Zakon o nalezljivih boleznih (U I 33/2006),
- ne pristopajo k drugemu otroku brez prisotnosti njegovih staršev z namenom, da bi reševali medsebojne spore ali nasilje med učenci saj so v takšnih primerih dolžni postopati po Protokolu pri obravnavi nasilja v šoli (gl. prilogo VN),
- v primerih, ko šola ne dosega zastavljenih vzgojnih ciljev, ko starši odklanjajo sodelovanje ali vključevanje v druge oblike pomoči, lahko šola pri ustreznih institucijah predlaga postopke za ugotavljanje primernosti šolanja v redni osnovni šoli in postopati po 6. členu ZPND,
- v primerih, ko šola ne more doseči zastavljenih vzgojnih ciljev, ker starši odklanjajo sodelovanje ali vključevanje v druge oblike pomoči, lahko šola pri ustreznih institucijah predlaga postopke za ugotavljanje primernosti šolanja v redni osnovni šoli in postopati po 6. členu ZPND,
- da so seznanjeni z Zakonom o preprečevanju nasilja v družini (U I 16/2008) in iz njega izhajajočih obveznosti šole,
- da spoštujejo in se ravnaajo po Hišnem redu šole,
- da spoštujejo in se ravnaajo po Vzgojnem načrtu šole.

6. PRAVILA ŠOLSKEGA REDA

V Pravilih šolskega reda so natančno opredeljene dolžnosti in odgovornosti učencev, načini zagotavljanja varnosti, pravila obnašanja in ravnanja, pohvale, priznanja in nagrade, postopek za ob kršenju pravil, vzgojni ukrepi za posamezne kršitve pravil, organiziranost učencev, opravičevanje odsotnosti in zagotavljanje zdravstvenega varstva.

(ZOsn-F, 60. člen)

I. SPLOŠNE DOLOČBE

1. člen (vsebina)

V Pravilih šolskega reda so natančno opredeljene dolžnosti, pravice in odgovornosti učencev, pravila obnašanja in ravnanja, pohvale, priznanja in nagrade, vzgojni ukrepi za posamezne kršitve pravil, organiziranost učencev, opravičevanje odsotnosti, načini zagotavljanja varnosti in zagotavljanje zdravstvenega varstva.

(ZOsn-F, 60. člen)

2. člen (dolžnosti učenca)

- spoštuje pravila hišnega in šolskega reda
- spoštuje pravice drugih učencev in delavcev šole ter ima spoštljiv in strpen odnos do individualnosti, človeškega dostojanstva, etnične pripadnosti, veroizpovedi, rase in spola drugih učencev in delavcev šole,

- v šoli in izven šole skrbi za lastno zdravje in varnost ter ne ogroža zdravja in varnosti drugih učencev in delavcev šole,
- varuje in odgovorno ravna s premoženjem šole ter lastnino učencev in delavcev šole ter le-te namerno ne poškoduje oz. sporoči v tajništvo šole morebitno poškodbo šolske lastnine,
- učencev in delavcev šole ne ovira in ne moti pri delu,
- redno in točno obiskuje pouk in druge vzgojno-izobraževalne dejavnosti,
- sodeluje pri urejanju šole in šolske okolice ter ima spoštljiv odnos do narave,
- izpolnjuje svoje učne in druge šolske obveznosti, učenec je dolžan izpolnjevati domače naloge in prinašati v šolo vse potrebščine.
- od prvega razreda naprej učenci učitelje, strokovne delavce in druge zaposlene na šoli vikajo. Kadar se kdo pogovarja, se počaka in ne sega v besedo. Učenci govorijo s primerno jakostjo.
- učenci prihajajo v šolo urejeni. Redno vzdržujejo osebno higieno.
- izpolni osnovnošolsko obveznost (9 let šolanja).

3. člen

(pravice in odgovornosti učencev)

Pravice učenca v osnovni šoli so:

- da obiskuje pouk in druge vzgojno-izobraževalne dejavnosti,
- da pridobiva znanje, spretnosti in navade za vseživljenjsko učenje,
- da mu je v šoli zagotovljeno varno in spodbudno okolje,
- da šola organizira življenje in delo s spoštovanjem univerzalnih civilizacijskih vrednot in posebnosti različnih kultur,
- da mu šola zagotavlja enakopravno obravnavanje ne glede na spol, raso in etnično pripadnost, veroizpoved, socialni status družine in druge okoliščine,
- da šola zagotovi varovanje njegovih osebnih podatkov v skladu z zakonom in drugimi predpisi,
- da učitelji in drugi delavci šole spoštujejo njegovo osebnost in individualnost ter njegovo človeško dostojanstvo in pravico do zasebnosti,
- da mu je omogočeno tudi izven pouka pridobiti dodatno razlago in nasvet,
- da se pri pouku upošteva njegova radovednost ter razvojne značilnosti, predznanje in individualne posebnosti,
- da pri pouku dobi kakovostne informacije, ki sledijo sodobnemu razvoju znanosti in strok,
- da dobi o svojem delu sprotno, pravično in utemeljeno povratno informacijo,
- da dobi pri svojem delu pomoč in podporo, če ju potrebuje,
- da se lahko odgovorno, spoštljivo in utemeljeno izrazi o vprašanih iz življenja in dela šole
- da se vključuje v delo oddelčne skupnosti učencev, skupnosti učencev šole in šolskega parlamenta,
- da sodeluje pri ustnem ocenjevanju,

- da sodeluje pri dogovorjenih skupnih aktivnostih,
- da mu šola, v primeru spora z drugim učencem ali učiteljem, omogoči mediacijo,
- da mu šola, v primeru povzročene škode, omogoči restitucijo.

4. člen

(pravila obnašanja in ravnanja učencev)

Pravila obnašanja in vedenja so opredeljena v Hišnem redu šole.

1.

Med poukom sedijo na svojem prostoru, poslušajo razlago in aktivno sodelujejo pri različnih učnih oblikah; po končanem delu pospravijo za seboj in mirno odidejo iz razreda.

2.

Med glavnim odmorom je prepovedano zadrževanje učencev v avli pod klančino.

3.

Med urami pouka se kulturno vedejo, ne žvečijo in ne jedo.

4.

V šolskem prostoru, na dnevih dejavnosti in drugih organiziranih dejavnostih učenci brez dovoljenja učitelja ne smejo uporabljati mobilnega telefona in drugih mobilnih elektronskih naprav. Za izgubljene oz. odtujene naprave šola ne odgovarja.

Če učenec ne upošteva pravil uporabe mobilnega telefona in drugih mobilnih elektronskih naprav, je učenec dolžan izročiti napravo učitelju, ki jo shrani v tajništvu šole. Učitelj starše obvesti o odvzemu, starši prevzamejo napravo pri vodstvu po predhodnem dogovoru. V primeru, da učenec naprave ne želi izročiti, se obvesti starše.

Glasovno ali slikovno snemanje z mobilnimi telefoni je strogo prepovedano.

5.

Učencev in delavcev šole ni dovoljeno izsiljevati.

6.

Prepovedano je vsakršno verbalno in fizično nasilje:

- klicanje z grdimi, neustreznimi imeni, govorjenje grdih besed, žaljivk, ... ,
- zaničevanje, norčevanje iz zunanje podobe, nacionalne ali verske pripadnosti, ...
- fizično nasilje: prerivanje, brcanje, pretepanje, neprimerno dotikanje, ... ,
- grožnje, izzivanje, širjenje neresničnih, škodljivih govoric,
- grozeči telefonski klici, grozeča sporočila po elektronski pošti,
- prisila početi nekaj proti svoji volji

7.

V primeru, da se otrok v jedilnici kljub opozorilu neprimerno vede, si pridržujemo pravico, da otroka iz jedilnice odstranimo in staršem malico oziroma kosilo zaračunamo. Učenci, ki niso naročeni na kosilo, se v času kosila ne smejo zadrževati v jedilnici. Učenci pridejo v jedilnico v copatih in brez torb.

8.

V poslopiju šole in na šolskih površinah ni dovoljeno kajenje, posedovanje ali uživanje alkohola, droge in drugih psihoaktivnih sredstev.

Če delavec šole opazi, da učenec kadi, v šolo prinaša, poseduje ali uživa alkohol, cigarete, drogo ter druga psihoaktivna sredstva oziroma je pod vplivom alkohola, droge ter drugih psihoaktivnih sredstev, o tem obvesti razrednika in svetovalno službo, ki NEMUDOMA pokliče starše, in učenca na skupni pogovor. Če je učenec pod vplivom psihoaktivnih sredstev, se ga odstrani od pouka in pri dežurnem učitelju počaka starše, ki ga po pogovoru odpeljejo domov.

9.

Za drugačne oblike pouka (ekskurzije, šola v naravi, tekmovanja ...) velja glede reda dogovor med učenci in učiteljem oziroma razrednikom. Ob neprimernem vedenju si pridržujemo pravico, da otroka na stroške staršev pošljemo domov. Obrazec, da se starši s tem strinjajo, podpišejo pred odhodom.

10.

Pravila lepega vedenja, spoštljivega odnosa do ljudi in stvari veljajo za šolsko poslopje, druge šolske površine in vse druge kraje, kjer poteka vzgojno-izobraževalno delo.

II. UVELJAVLJANJE PRAVIC IN IZPOLNJEVANJE DOLŽNOSTI UČENCA

1. Organiziranost učencev v osnovni šoli

5. člen

(oddelčna skupnost)

V osnovni šoli se učenci organizirajo v oddelčne skupnosti. Oddelčna skupnost je temeljna oblika organiziranosti učencev enega oddelka. Učenci oddelčne skupnosti volijo dva predstavnika oddelka v skupnost učencev šole. Volitve so tajne.

6. člen

(naloge oddelčne skupnosti)

Učenci pri urah oddelčne skupnosti skupaj z razrednikom obravnavajo posamezna vprašanja iz življenja in dela svoje skupnosti in šole ter oblikujejo predloge in pobude za boljše delo in razreševanje problemov, in sicer:

- obravnavajo učni uspeh v oddelku in organizirajo medsebojno pomoč pri učenju,
- organizirajo pomoč sošolcem v različnih težavah,
- obravnavajo kršitve in predlagajo načine ukrepanja ter preventivnega delovanja,
- dajejo pobude in predloge v zvezi s poukom, programom dnevov dejavnosti, ekskurzij, šolskih prireditvev in interesnih dejavnosti,
- predlagajo razredniku ugotavljanje ustreznosti posamezne ocene,
- sodelujejo pri ustnem ocenjevanju,
- oblikujejo predloge za pohvale, priznanja in nagrade učencem v oddelčni skupnosti,
- organizirajo različne oblike dežurstva v skladu s sprejetim hišnim redom,

- organizirajo različne akcije in prireditve,
- opravljajo druge naloge, za katere se dogovorijo.

7. člen **(skupnost učencev šole)**

Za uveljavljanje svojih pravic in interesov se oddelčne skupnosti preko svojih predstavnikov povezujejo v skupnost učencev šole. Skupnost učencev šole sprejme letni program dela.

Skupnost učencev šole opravlja naslednje naloge:

- spremlja uresničevanje pravic in dolžnosti učencev ter opozarja ravnatelja in svet šole na morebitne kršitve pravic učencev,
- organizira šolske prireditve, sodeluje pri izdajanju šolskega časopisa in informira učence o svoji dejavnosti,
- načrtuje in organizira skupne akcije (zbiralne akcije, solidarnostne akcije ipd.),
- predlaga izboljšave bivalnega okolja in sodeluje pri uresnitvi idej,
- oblikuje predloge za pohvale, nagrade in priznanja učencem,
- opravlja druge naloge, za katere se dogovorijo učenci.

Skupnost učencev šole ima mentorja, ki ga imenuje ravnatelj izmed strokovnih delavcev šole.

Mentorja lahko predlagajo predstavniki oddelčnih skupnosti.

Pred imenovanjem mentorja si mora ravnatelj pridobiti mnenje skupnosti učencev šole.

8. člen **(šolski parlament)**

Šolski parlament je izvršilni organ skupnosti učencev šole. Sestavljajo ga učenci, ki jih izvoli skupnost učencev šole. Število predstavnikov se določi glede na število oddelkov v šoli, ne more pa biti manjše od 9.

Šolski parlament se skliče najmanj dvakrat letno. Sklicatelj šolskega parlamenta je ravnatelj, lahko pa tudi mentor skupnosti učencev šole. Pobudo za sklic šolskega parlamenta lahko da tudi predstavnik oddelčne skupnosti. Če dajo pobudo predstavniki vsaj treh oddelčnih skupnosti, je ravnatelj oziroma mentor dolžan sklicati šolski parlament.

9. člen **(predlogi, mnenja in pobude učencev)**

Učiteljski zbor, svet staršev in svet šole vsaj enkrat letno obravnavajo predloge, mnenja in pobude učencev, ki so jih le-ti oblikovali v skupnosti učencev šole ali šolskem parlamentu.

2. Pohvale, priznanja in nagrade

10. člen **(predlog)**

Učenci ali skupine učencev lahko za uspešno in prizadevno delo v šoli prejmejo pohvale, priznanja in nagrade.

Pohvale, priznanja in nagrade učencem ali skupinam učencev predlagajo:

- oddelčne skupnosti in skupnost učencev šole,
- razrednik,
- drugi strokovni delavci šole,
- mentorji dejavnosti,
- ravnatelj,
- starši.

11. člen (pohvale)

Pohvale so lahko ustne ali pisne.

Kadar se učenec ali več učencev izkaže s prizadevnostjo pri enkratni ali kratkotrajni aktivnosti, so ustno pohvaljeni.

Pisne pohvale podeljujeta razrednik ali mentor dejavnosti za aktivnosti, ki trajajo celo šolsko leto.

Razrednik podeljuje pisne pohvale za delo v oddelčni skupnosti ali za individualno napredovanje učenca.

Mentor podeljuje pisne pohvale za prizadevno delo pri interesnih ali drugih dejavnostih.

Pisne pohvale se podeljujejo za:

- prizadevnost ter doseganje vidnih rezultatov pri pouku, interesnih dejavnostih in drugih dejavnostih šole,
- bistveno izboljšanje učnega uspeha v primerjavi s preteklim šolskim letom,
- doseganje vidnih rezultatov na šolskih tekmovanjih in srečanjih učencev z različnih področij znanja in delovanja,
- posebej prizadevno in učinkovito delo v oddelčni skupnosti učencev ali skupnosti učencev šole,
- nudenje pomoči tistim, ki jo potrebujejo,
- aktivno sodelovanje pri organizaciji in izvedbi različnih dejavnosti in prireditev, pomembnih za delo šole.

Pisne pohvale se lahko podelijo tudi skupini učencev. Skupinske pisne pohvale podeljuje ravnatelj šole.

Vse pohvale se beležijo v Knjigo pohval in priznanj in na oglasni deski v avli.

12. člen (priznanja)

Priznanja podeljuje učencem ravnatelj šole, in sicer za delo oziroma dosežek, ki je pomemben za celotno šolo ali znatno prispeva k ugledu šole v širši skupnosti.

Priznanja se izrekajo za:

- večletno prizadevnost in doseganje vidnih rezultatov pri šolskem delu,
- doseganje vidnih rezultatov na tekmovanjih in srečanjih učencev, ki so organizirana za območje celotne države,
- večletno prizadevno sodelovanje in doseganje rezultatov pri interesnih in drugih dejavnostih,
- večletno prizadevno delo v oddelčni skupnosti, skupnosti učencev šole ali šolskem parlamentu.

Vsa priznanja se beležijo v Knjigo pohval in priznanj in na oglasni deski v avli.

13. člen (nagrade)

Učenci, ki prejmejo priznanje, so lahko tudi nagrajeni. Vrsto nagrade za posameznega učenca določi ravnatelj v sodelovanju z razrednikom oziroma mentorjem. Praviloma so nagrade knjige ali pripomočki, ki jih učenec lahko uporablja pri pouku ali drugih dejavnostih šole.

Priznanja in nagrade podeljuje ravnatelj ob zaključku šolskega leta na slavnosten način.

3. Obiskovanje pouka in opravičevanje odsotnosti

14. člen (obiskovanje pouka)

Učenec mora prisostvovati pouku in dejavnostim obveznega programa.

15. člen (opravičevanje odsotnosti)

Starši morajo najkasneje v petih dneh po izostanku učenca razredniku sporočiti vzrok izostanka. Starši opravičilo napišejo na A4 format.

Če učenec izostane več kot pet dni, starši pa razredniku niso sporočili vzroka izostanka, razrednik o izostanku učenca obvesti starše in jih pozove, da sporočijo vzrok izostanka.

Če razrednik v petih delovnih dneh ne prejme opravičila, šteje izostanke za neopravičene.

Ne glede na določbo prejšnjega odstavka razrednik upošteva opravičilo, ki ga učenec ali starši iz opravičenih razlogov predložijo po izteku roka.

V primeru suma neopravičene odsotnosti se obvesti pristojni Center za socialno delo.

Opravičevanje odsotnosti od posamezne ure: če je učenec na razgovoru pri svetovalni delavki, tam dobi listek časovne odsotnosti, učitelj odsotnost zavede v dnevnik, svet. delavka pa listek z opravičilom oz. razlogom odsotnosti da v predalček razrednika.

Preko elektronske pošte lahko starši učitelju napovedo odsotnost otroka, vendar je potrebno še pisno opravičilo v petih dneh po vrnitvi otroka v šolo.

Razrednik sproti pregleduje izostanke učencev in ustrezno ukrepa.

16. člen (napovedana odsotnost)

Učenec lahko izostane, ne da bi starši sporočili vzrok izostanka, če njegov izostanek pisno razredniku vnaprej napovejo. Ta izostanek lahko strnjeno ali v več delih traja največ pet dni v letu.

Ravnatelj lahko na podlagi obrazložene prošnje staršev iz opravičljivih razlogov dovoli učencu daljši izostanek od pouka.

Če mora učenec zapustiti šolo v času pouka, starši predhodno pisno najavijo odsotnost, v nasprotnem primeru šola ne dovoli odhoda.

17. člen
(vodenje odsotnosti)

Vse izostanke učencev pri pouku in dejavnostih iz obveznega programa vodi razrednik v dnevniku dela za posamezni oddelek.

Sprotne izostanke vpisuje učitelj, ki vodi posamezno uro, najavljene odsotnosti pa vpisuje v dnevnik dela razrednik.

O odsotnosti zaradi sodelovanja pri športnih, kulturnih in drugih tekmovanjih in srečanjih, na katerih učenci sodelujejo v imenu šole, razrednik obvesti starše. Navedene odsotnosti so opravičene.

Učitelj ali drug delavec, ki pripravlja tekmovanje ali srečanje učencev, o udeležbi in odsotnosti učencev pravočasno obvesti razrednika pred tem, ko učenci odidejo na srečanje ali tekmovanje.

18. člen
(neopravičeni izostanki)

Za neopravičen izostanek se šteje neopravičena odsotnost učenca pri pouku in dejavnostih obveznega programa.

Neopravičeni izostanki so občasni, če učenec izostaja le pri urah pouka posameznih predmetov, ali strnjeni, če izostanek traja več ur ali šolskih dni zaporedoma.

Izostanke učenca pri razširjenem programu se evidentira. Razrednik o izostankih obvesti starše.

19. člen
(izjema)

Ne glede na določbe tega pravilnika se lahko v izjemnih primerih in po proučitvi vseh okoliščin ravnatelj v sodelovanju z razrednikom in svetovalno službo odloči, da se izostanek učenca ne bo obravnaval kot neopravičeni izostanek, če oceni, da je vzrok izostanka take narave, da učenec potrebuje pomoč oziroma svetovanje.

4. Varnost učencev

20. člen
(naloge šole)

Šola mora poskrbeti za varnost učencev. S tem namenom izvajamo naslednje aktivnosti:

- zagotavljamo varnost v šolskem prostoru (v poslopju šole in njeni okolici) v skladu z veljavnimi normativi in standardi,
- varujemo in nadziramo vstopanje v šolo,
- zagotavljamo jutranje varstvo,
- strokovni delavci dežuramo med odmori,
- prepovedujemo zapuščanje šolskega prostora v času pouka (odhajanje v trgovino ...),
- učenci v podaljšanem bivanju odidejo domov v spremstvu staršev oziroma skrbnikov (sami le s pisnim privoljenjem staršev),
- občasno organiziramo vzgojno-izobraževalno delo v drugih oblikah organiziranega dela z učenci (lahko tudi individualno), in sicer z namenom, da se učencem zagotovi varnost ali nemoten pouk,

- izvajamo različne dejavnosti z namenom, da varujemo učence pred nadlegovanjem, trpinčenjem, zatiranjem, namernim poniževanjem, diskriminacijo in nagovarjanjem k neetičnim dejanjem,
- če učitelj opazi, da otrok doživlja kakršnokoli nasilje s strani vrstnikov ali odraslih oseb, je to dolžan sporočiti šolski svetovalni službi ali vodstvu šole.

21. člen

(posebej oblikovane skupine učencev)

Ne glede na določbo druge alineje 20. člena tega pravilnika šola lahko občasno organizira vzgojno izobraževalno delo v posebej oblikovanih skupinah učencev z namenom, da se učencem zagotovi varnost oziroma nemoten pouk.

22. člen

(hišni red)

Šola določi hišni red, s katerim uredi vprašanja, pomembna za življenje na šoli, in sicer predvsem:

- nadzor v šolskih prostorih v času pouka in drugih dejavnosti, ki jih organizira šola,
- hranjenje garderobe,
- dežurstvo strokovnih delavcev in učencev,
- varovanje in nadzor vstopanja v šolo in
- način informiranja učencev in staršev.

Šola s hišnim redom določi območje (prostor šole in šolske površine), ki sodi v šolski prostor.

23. člen

(dolžnosti šole)

Šola mora varovati učence pred nadlegovanjem, trpinčenjem, poniževanjem, zatiranjem, diskriminacijo, nagovarjanjem k dejanjem, ki so v nasprotju z zakonom in splošno sprejetimi civilizacijskimi normami.

5. Zagotavljanje zdravstvenega varstva

24. člen

(zdravstveno varstvo)

Učenci imajo pravico do zdravstvenega varstva v skladu s posebnimi predpisi.

Osnovna šola mora sodelovati z zdravstvenimi zavodi pri izvajanju zdravstvenega varstva učencev, zlasti pri izvedbi obveznih zdravniških pregledov za otroke, vpisane v prvi razred, rednih sistematičnih zdravstvenih pregledov v času šolanja in cepljenj.

Če učenec odkloni sodelovanje pri predpisanem zdravstvenem pregledu ali cepljenju, razrednik o tem obvesti starše učenca.

25. člen
(obveščanje staršev)

Za vse posebne zdravstvene preglede, ki jih namerava zdravstvena služba organizirati v šoli in niso v predpisanem programu, razrednik posebej obvesti starše in pridobi njihova pisna soglasja.

26. člen
(preventivna dejavnost šole)

Šola mora delovati preventivno in osveščati učence o škodljivosti in posledicah kajenja, pitja alkoholnih pijač, uživanja drog, spolnega nadlegovanja ter nasilja. Šola osvešča učence o njihovih pravicah in dolžnostih ter o načinih iskanja ustrezne pomoči v primerih spolnega nadlegovanja in zlorabe ter nasilja v družini. V te namene organizira različne aktivnosti pri pouku in drugih dejavnostih šole.

III. KRŠITVE TER IZREKANJE VZGOJNIH UKREPOV

27. člen
(kršitve)

Učenec huje krši pravila, kadar:

- moti pouk,
- uporablja mobilni telefon in preostale mobilne elektronske naprave
- ponavlja istovrstne kršitve dolžnosti,
- nasilno fizično ali psihično (uporaba grobih besed, vpitje, posmehovanje, poniževanje, zmerjanje, izsiljevanje, grožnje z nasiljem, zastraševanje, ...) napade učenca, učitelja, delavca šole ali drugo osebo,
- ogroža življenje in zdravje učencev in delavcev šole,
- izsiljuje druge učence ali delavce šole,
- spolno nadleguje učence ali delavce šole,
- krade lastnino šole, drugih učencev, delavcev ali obiskovalcev šole,
- namerno poškoduje in uničuje šolsko opremo, zgradbo ter stvari in opremo drugih učencev, delavcev ali obiskovalcev šole,
- neopravičeno izostane nad 2 uri oziroma strnjeno neopravičeno izostane nad 5 ur,
- kadi ter prinaša, poseduje, ponuja, prodaja ali uživa alkohol, drogo ter druga psihoaktivna sredstva in napeljuje sošolce k takemu dejanju v času pouka in drugih organiziranih oblikah vzgojno-izobraževalne dejavnosti; je prisoten pod vplivom zgoraj omenjenih sredstev,
- uporablja pirotehnična sredstva v šoli, na zunanjih površinah šole ali na šolskih ekskurzijah,
- uničuje uradne dokumente in pisne preizkuse znanja ter ponareja podatke in podpise v uradnih dokumentih in listinah, ki jih izdaja šola,
- popravlja in vpisuje ocene v šolsko dokumentacijo.

28. člen (zaporedje ukrepov ob kršitvah pravil)

Zaporedje ukrepov ob kršitvah:

1. **OPOZORILO** učitelja motečemu učencu.
2. Učitelj motečega učenca ponovno opozori in **PRESEDE**, če obstajajo prostorske možnosti.
3. **IZLOČITEV** motečega učenca iz skupine.
Razredna stopnja:
Učenca se pospremi v drug razred. Učenec nadaljuje delo pod nadzorom učitelja V primeru ponavljanja neprimerne vedenja, učenca prevzame dežurni učitelj. Učitelj, ki je bil prisoten pri dogodku, še isti dan seznanjeni starše z ukrepom.
Predmetna stopnja:
Predsednik razreda pospremi motečega učenca do dežurnega učitelja. Učenec nadaljuje delo individualno pod nadzorom strokovnega delavca. Učitelj zapiše motečega učenca v dnevnik in napiše zapisnik dogodka. Učitelj starše še isti dan seznanjeni z ukrepom izločitve in posledicami nadaljnjega neprimerne vedenja učenca.
4. Če predhodni ukrepi (opozorilo, presedanje, izločitev) ne pripomorejo k izboljšanju vedenja oz. se učenec upira izločitvi iz razreda, **starši PREVZAMEJO** otroka.
5. Če učenec krade lastnino šole, drugih učencev, delavcev ali obiskovalcev šole, šola o tem obvesti policijo.
6. Če nasilno fizično ali psihično napade učenca, učitelja, delavca šole ali drugo osebo ali ogroža življenje in zdravje učencev in delavcev šole, šola o tem obvesti starše in policijo.
7. Učitelj lahko zaporedje ukrepov ob kršitvah pravil avtonomno spremeni, če presodi, da je to potrebno.

29. člen (vzgojni ukrepi)

Če učenec ne izpolnjuje svojih dolžnosti in odgovornosti, ponavlja kršitve ali huje krši pravila lahko šola učencu izreče naslednje vzgojne ukrepe:

1. če učenec moti pouk, je žaljiv ali nasilen do učitelja, sošolcev, sledi zaporedje ukrepov,
2. če učenec uporablja mobilni telefon v nedovoljenem času in prostoru in ga ne želi izročiti učitelju, ga učitelj izloči iz razreda,
3. učenec je zadržan na razgovoru po pouku, učitelj, ki vodi pogovor, starše predhodno o tem obvesti, ?
4. poveča se nadzor nad učencem (odmori),
5. učencu se ukinejo nekatere pravice,
6. učenec/starši plača/-jo oz. povrne povrne/-jo namerno povzročeno materialno škodo,
7. v primeru hujših kršitev vzgojnega načrta se lahko učencu odvzamejo pravice in ugodnosti razširjenega programa (jutranje varstvo, podaljšano bivanje, tabori, šole v naravi, šolske prireditve, dnevi dejavnosti, interesne dejavnosti, dodatni/dopolnilni pouk). Za dneve dejavnosti in šole v naravi, šola učencu zagotovi izobraževanje v drugi obliki. Če je učenec neopravičeno odsoten v času njegovih prostih ur med poukom, ga dežurni učitelj zapiše v dnevnik in obvesti razrednika, le-ta pa že takoj ob prvi odsotnosti obvesti starše,
8. če učenec zamudi na učno uro brez opravičljivega razloga, se mu šteje neopravičen izostanek,

9. če učenec neupravičeno izostane od pouka, razrednik o tem obvesti starše in jih skupaj z učencem pokliče na razgovor,
10. če učenci kolektivno neopravičeno izostajajo, prejmejo neopravičeno uro in razrednik o tem takoj obvesti vse starše manjkajočih učencev; če se dogodek ponovi, razrednik skliče izredni roditeljski sestanek.

30. člen **(vzgojni opomini)**

Če učenec ne izpolnjuje svojih dolžnosti in odgovornosti, določenih z zakonom, drugimi predpisi in akti šole, mu šola izreče **vzgojni opomin**.

Izreče ga v primeru, da vzgojne dejavnosti (svetovalni razgovori, mediacija, restitucija) in vzgojni ukrepi (27. in 28. člen) ob predhodnih kršitvah niso dosegli namena. Šola izreka vzgojne opomine v skladu s 60. f členu ZOsn.

Učencu lahko šola izreče vzgojni opomin v posameznem šolskem letu največ trikrat. O izrečenem opominu šola starše seznani z obvestilom o vzgojnem opominu.

Vzgojni opomin izreče učiteljski zbor.

Če je učenec prejel vzgojni opomin, šola skupaj s starši in učencem sestavi **individualni vzgojni načrt**. Individualni vzgojni načrt naj učencu pomaga doseči pozitivne spremembe v načinih zadovoljevanja lastnih potreb, upoštevanja potreb in pravic drugih, sprememb na področju učenja in vedenja. Pri tem je potrebno upoštevati posebnosti učenca. Kadar starši učenca niso pripravljeni sodelovati, oblikuje šola individualni vzgojni načrt brez njih.

Individualizirani vzgojni načrt vsebuje:

- jasen opis problema,
- jasen opis ciljev učenja in vedenja,
- načrt ustreznih pomoči učencu in posebnih vzgojnih dejavnosti,
- strinjanje učenca, staršev in delavcev šole o lastnih nalogah in obveznostih, ki izhajajo iz
- uresničevanja načrta,
- morebitne izjeme in odstopanja od dogovorjenih pravil,
- način spremljave izvajanja načrta,
- posledice uresničevanja oziroma ne uresničevanja dogovorjenega.

Individualni vzgojni načrt se oblikuje z vzgojnim dogovorom s starši ali sklepom učiteljske konference. Nosilec vzgojnega načrta je razrednik učenca. Vzgojni načrt se kot samostojni dokument hrani v osebni mapi učencev, ki potrebujejo svetovalno pomoč, v prostorih šolske svetovalne službe.

ZOsn:UL RS št.:[81/2006-UPB3](#),[102/2007](#),[107/2010](#),[87/2011](#),[40/2012-ZUJF](#)